

Motion till riksdagen
2010/11:So512

av Tommy Waidelich (S)

Ökad spritsmuggling och konsekvenser för ungdomar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av förebyggande insatser och genomgripande informationskampanjer för att skapa ett bättre förhållningssätt till alkohol bland våra ungdomar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda effekterna av en ökad svarthandel med alkohol i relation till redan utsatta riskgrupper och unga människors alkohol- och drogvanor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda alkoholskattenivåernas påverkan på organiserad brottslighet, smuggling och konsumtionsmönster innan skattehöjningar genomförs.¹

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 3 hänvisat till SkU.

Motivering

Det har nu gått fem år sedan Alkoholinförseletredningen bedömde att alkoholkonsumtionen allvarligt skulle komma att öka genom den illegala hanteringen över landets gränser. Vi kan konstatera att mycket av vad Härstedts utredning prognostiserade har infriats. Med den ökade illegala alkoholhandeln har svensk alkoholpolitik förlorat i betydelse när det gäller såväl lagstadgade åldersgränser som prisinstrumentet.

I våras kunde polisen avslöja en smuggelbutik i en Stockholmsförort som varit i dagligt bruk under fyra år och, enligt åklagaren, inbringat miljoner i intäkter. Försäljningen hade varit mycket omfattande och riktat sig till personer i alla åldrar. STAD (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem) undersöker hur vanliga olika sätt att anskaffa alkohol är bland gymnasieungdomar. Av särskilt intresse är hur vanligt det är att gymnasieungdomar anskaffar insmugglad alkohol. I studien från 2009 riktar man sig till nästan 2 000 gymnasieelever. Resultatet visar att 50 procent av pojkarna hade druckit smuggelsprit minst en gång under de senaste 12 månaderna. Bland flickorna var motsvarande andel 40 procent. Enligt en CAN-rapport från samma år har det under de senaste 5 åren blivit dubbelt så vanligt att 15-åriga flickor dricker smuggelsprit. Dessa siffror talar sitt tydliga språk. Idag har lagstiftade åldergränser förlorat i betydelse.

Det är främst ungdomar som påverkas av ökad tillgänglighet, i form av ökad alkoholkonsumtion. Smuggelsprit och privatinförd sprit är betydligt lättare för ungdomar att få tag på än sprit från Systembolaget. Både polis och tull kan dessutom vittna om att beslag av smuggelsprit inte sällan sker ihop med beslag av andra droger. Sortimentet hos de kriminella nätverken varierar stort och om det är smuggelsprit ena helgen kan det vara narkotika en annan helg. Risken för att smuggelsprit leder vidare till tyngre missbruk är påtaglig.

Regeringen bör därför utreda effekterna av en ökad svarthandel på den svenska marknaden i relation till redan högriskutsatta grupper och unga människors alkoholbeteende.

En höjning av alkoholskatterna och i synnerhet spritskatten riskerar att förstärka den kriminella verksamhetens drivkrafter och styra ungas vanor bort ifrån den redan begränsade kontroll som svensk alkoholpolitik idag karaktäriseras av.

En annan viktig åtgärd är förebyggande insatser för att förändra attityder till alkohol och alkoholvanor. Skolan måste i ett tidigt skede informera för att skapa goda attityder och ett friskt förhållningssätt till alkohol. En informationskampanj riktad till ungdomar och föräldrar som visar på vilka det är som säljer den illegala den sprit är en annan insats som behövs. På så sätt kan vi höja medvetenheten om de kriminella element som står bakom den sprit som säljs och köps på gatan.

Stockholm den 25 oktober 2010

Tommy Waidelich (S)